

Een vangnet (1992)

Sieth Delhaas

Vrouwenbelangen, januari-februari 1992

‘Alleengaanden’, wat wil dat woord zeggen?
Wie moet ik daaronder verstaan?

Nog niet zo lang geleden werd er gesproken over ‘alleenstaanden’. Kennelijk is dit woord achterhaald. Was het te statisch? Gaf het aan dat mensen die alleen leefden minder bewegingsmogelijkheden hadden? Zowel financieel, sociaal als emotioneel?

Nu spreken we over ‘alleengaanden’. Maar is dit woord beweeglijker? Geeft dit woord aan dat mensen die als alleengaanden worden aangeduid op genoemde gebieden meer mogelijkheden hebben?

Voor mij is de term ‘alleengaande’ niet meer dan een politiek sociaal-economisch vangnet. Gebruik van die term betekent nog steeds dat politiek-economisch het gezin centraal staat en dat vanuit die term andere leefsituaties worden benoemd. Het is een onduidelijk woord want waar en hoe en waarin gaat iemand alleen? In haar wonen? In haar financiële draagkracht? In het geheel of gedeeltelijk afzien van seksuele contacten? In een celibatair bestaan?

En zo zijn er nog talloze variaties op te noemen.

Binnen het denken

Vanuit het gezinspatroon word ik gezien als een – in hedendaagse termen – alleengaande. Maar wat zegt dat over mij?

Het scheelt nogal wat of je – afgezien van bovenstaande vragen die nog ingevuld dienen te worden – alleen gaat als jongere in afwachting van een relatie, als gescheiden vrouw, als vrouw die onvrijwillig alleen gaat omdat ze niemand vond of niet koos alleen te gaan, of dat men alleen verder gaat nadat er een einde is gekomen aan het leven van de partner, of omdat kinderen de ouderlijke woning hebben verlaten.

Ik behoor bij een combinatie van de beide laatste mogelijkheden. In de volksmond ben ik dus een weduwe, maar door de veranderingen van de Algemene Weduwen- en Wezenwet zal ik over niet al te lange tijd waarschijnlijk ‘nabestaande’ worden genoemd.

Gevangen in een taal zeggen deze woorden niets over mijzelf. Alleen-gaan is onmenselijk. Er is een Afrikaans spreekwoord dat zegt ‘wie alleen gaat, raakt de weg kwijt’.

Mijn man is overleden en mijn kinderen wonen niet meer bij mij, maar ben ik daarom een ‘alleengaande’? De menselijke contacten die ik gedurende heel mijn leven rondom mij heb geweven en die rondom mij zijn ontstaan, zijn een andere werkelijkheid dan die waarin de politiek-sociaal-economische term ‘alleengaande’ mij gevangen wil nemen.

Menselijk leven kent het woord ‘alleengaande’ niet.